

75
6-6-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
"ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διατίθεται από την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάς από την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κεμέπτελις) *Αρχαιολόγος* .....
 (παλαιότερον ονοματοθεάτη) *Αρχαιολόγος* .....
 Νομού *Αρχαιολογικής Κρήτης* .....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Εμπιστούχης*
Κ. Σαμουτσής ..... ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος* .....
 Ταχυδρομική διεύθυνσις *Αρχαιολογικής Μονοφάσοντος* .....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον. *5ετη, 4μήνες, 10ήμερη*
3. Ἀπὸ ποιῶν πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) ονοματοθεάτης *Γεώργιος Σιβανιστέας* .....
- .....
 ἡλικία 80 ..... γραμματικαὶ γνώσεις *Αιεδογείος Εκπρόσωπος* .....
 ..... τόπος καταστογῆς *Αρχαιολογικής Μονοφάσοντος - Αρχαιολογικής Κρήτης* .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίσοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκὴν ποιμνίων ; *Αιγαίος παραγωγοφόρος. Βαθύτατη χωρόφια
 και σιδήρωση σάργανοι.* .....
- 'Υπῆρχον αὔται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; *δεν υπήρχαν χωρια!* .....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δῆλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἐλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους") γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονάς κλπ. ....
δηλ. ταύτης χωριαίων .....
- 3) Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετά τὸν
 γάμον, τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετά τὸν θάνατόν
 του ; *Ο πατήρ διανέμει την αγρονομίαν μεριμνής εἰς ταύτην...*
ηγρονομίας και δημιουργίας μετοχής δένατον. Εννοιούμενη εφ' ουδετέρων δεινών αποδίδειν. -

- β'. 1) Οι κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ναι* .....
- 2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Nai* .....
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲν ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Δεν γνωρίζων.*
οὔτε νιορχον. μεγάλα μετώπατα. .....
- 2). Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; .....
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) .....
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργάται, ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισμὸν τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἡσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβήν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναι, ὅπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; .....
- 6) α) Οι νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέύρεσιν ἔργασίας ; *Ἐν διαφορει. μεραρχηματικόν.* .....
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργάται... *Nai* ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πραματευτάδες (έμποροι) κλπ. ; .....

- δ'. 1) Πώς ἔλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρον
(βιῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἥ μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Μέντης παραγένεται γένεντας φρέσκειας.

.....
.....
.....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; *περὶ 1925-1925. περισσού.* .....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *περὶ 1925. περισσού. Κατέστη ἐχρησιμοποίηση
τοῦ 1925. παλινοὶ χρησιμεῖς μηχαναί απὸ 1950 μ.ε.* .....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ., μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποια κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἡ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο; Ἡ ἀπὸ ποῦ ἔγινετο ἡ προμή-
θεῖσα αὐτοῦ *περισσού. περισσού. περισσού. περισσού. περισσού. περισσού.*
περισσού. περισσού. περισσού. περισσού. περισσού. περισσού. περισσού.
τοιούτον, ἥραμμένεις αὐτὸν ἐν τῷ εἰσαγόμενῷ πατέρῳ τοῦ *Βοϊοῦ*).

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
σιδηροῦ ἀρότρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους δονομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

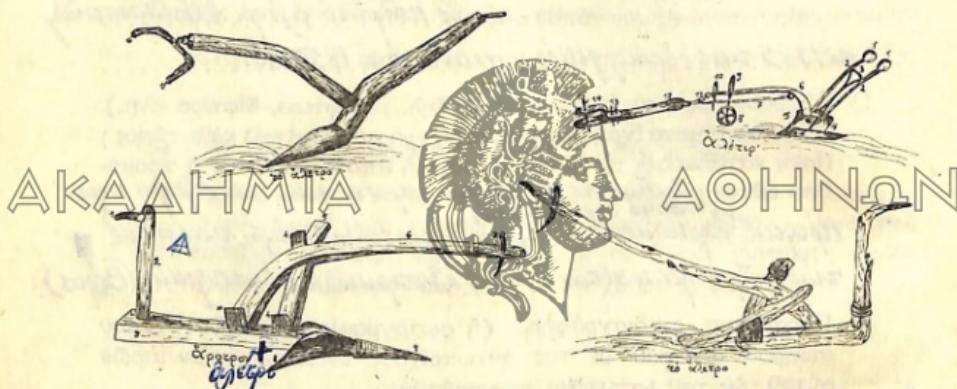
1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε είναι ἐν χρήσει;); *περὶ 1960 μ.ε.* ....
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Δεῖται χρησιμοποιεῖται* .....

- 4) Μηχανή δεσμάτων τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Δείχνη μηχανή σταχύων*
 5) Μηχανή δλωνισμοῦ *Δλωνισμός 1960 μ.ε.*
 στ'. 1) Τὸ ἔύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ἔύλινον ἄροτρον *Εἰδώνος Σενίτετ (Οὐλερόβις)*.
- .....
 .....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ἔυλινου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σῆμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ἔύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὁνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>κερούλι</i>	6. <i>πλαβάρι</i>	11. . . . .
2. <i>ἐπερη</i>	7. <i>ματαγείδι</i>	12. . . . .
3. <i>φεδάρι</i>	8. <i>παρούσια</i>	13. . . . .
4. <i>ορῆνες</i>	9. <i>ύνι</i>	14. . . . .
5. <i>ευάδη</i>	10.	15. . . . .

(1) Εάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Έάν ύπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἔαν εἴναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἑκάστου.

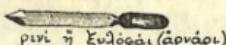
*Nαι. Μιᾶς μορφῆς δὲ οὐδεὶς εὐθὺς χωραφεῖ. Τὸ ἐν χρίσει
ὑνὶ εἴναι εὐθὺς μορφατισθέντον (σκεδ. 1).*

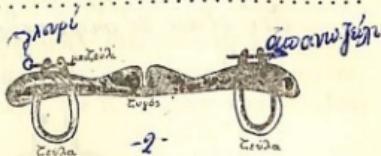
- 5) Ποιὸν τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *Ορθήγιον ωφαλόμον
μετ' ὄπῃ βαλλει ἐμέμον γυριζεται.*
- 6) Ήτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἡ στίδηρος; *Ειπεντο.*

- 7) Εργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.). *Τα φαρασιδέμενα: ζάραμας (πριόνι), ἀρίδι (ἀρίδι), ξυλοφάϊ (ξυλοφάϊ).*

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποια ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ.
ἴππος, ἡμίονος, ὄνος. *βοες, ιππος, ημιον* .....
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἐν ; *της φρέσκας διν. καὶ ἀργοτέρα. θν.* .....
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἢ το (ἢ εἰναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Nai .....

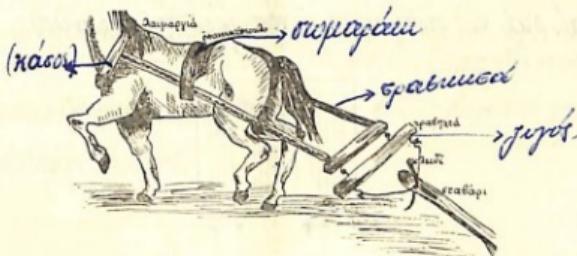
Σχεδιάσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δύνασατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.). *Ἐν χριστ. αινισμαν. ο γυρος αντικρισασ (2)* .....

- 10) Σχεδιάσατε ἴδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. *Ως η εικονιγμένη εἰς σε αιγαλα (2) ἐξαρεγμο. έσο* ..
γυρος. ..
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ό ποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται, δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτὸν). *Εσο φρεσκον. αρροτενεσαι. εἰς στρεψίν. κυμα. ο οωντος..*
επιφρεσεισαι. εἰς το μέσον. εν γυρον/έρμοτον) μαίγετεαι.
λύρα. ..
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; .. *1925.* ..

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ..

Περιγράψατε και σχεδιάσσατε (ή φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. Οὐδὲ η μαστιχή εἰμιν γεγενημένη μὲν
διαφορὰ διοματία εἰς τοῦ ἐσφράγισματος αὐτῆς.....

ζ'. Ἀροτρίαστις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ή σήμερον) : 1) ἄνδρας (ό ιδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ή ὄλλας) 2) γυναῖκα 3) θητερετης. Σημειώσαστε ποὺ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ εἴς του τοπίου σας οἱ Ιδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ, οἱ θητείς
ἔργοντος (γευράς).

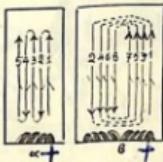

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ή τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *γενγαριμένα τοι γάτα ωρά την αέτη
μεινδηνην, εργαζόμενα εἰς τοι γάτα. εντα μεν, θαμφετε τοι γάτας, γατα α
αλέρης αγνωστηνεις εἰς τοι γάτα. εντα μεν, θαμφετε τοι γάτας, γατα α
μεινδηνην, εργαζόμενα εἰς τοι γάτα.*
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *μαστιχή
μεινδηνην, εργαζόμενα εἰς τοι γάτα.*

- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ή τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὅργωμα· μὲν σχοινί, τοῦ ὃποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῴων ἢ, ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα, η φωτογραφία).
*Μέ ματινη, τοι γάτην εἴληφε ζήκοντα δεδη. εἰς τοι γάτα
τοι γάτην, γατα την αγρογάτα τοι γάτην, γατα την αγρογάτα
τοι γάτην, γατα την αγρογάτα τοι γάτην, γατα την αγρογάτα*

- 4) Σχεδιάσατε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπισης πώς γίνεται σήμερον) τὸ δργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
Ναὶ. Αὐτὸς οὐ γίνεται δργωμα. μέσω ουρανού.

ἡ δργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;
Ναὶ. Αὐτὸς οὐ γίνεται δργωμα.

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν δργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος δργωμάτος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ δργωμα τοῦ σύρου ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σποριές, ντάπτες, σιαστές, μεθράδες κ.λ.π.) ; *Εἰς λωρίδας οὐ γίνεται σπορες.*

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ; *Ναὶ.*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; *Δέν γίνεται στην άροτρού.*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη δργωμάτων (ἀροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. *εργαζως, καθιειν.*

Εἰς ποια ὄργωματα (σπορᾶς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. *Εἰς οὐλα εἰδή ὄργωμάτων.* . . . .

γ) Ἀροτριάσεις (όργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέγονται (δημοτολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ἐνα ἡ θύλα. Ξέρητε φέντε φροντίδες φρέσκες χειράπτις (Νοέμβριον-Δεκεμβριον). Τούτοις έργα μετατρέπεται η γη σε άλλη μορφή.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε δύοις, ὡς ἀνωτέρω)

Τίνονται μέσος τρία ἵνα σένεισαι ο ὄργανα αποργάνωτοι μηδέ ταῦτα ναι μεταξὺ μηνών (Μάρτιον-Ιανουάριον). Τοις μεταξύ θρύψεις ανθεκτικά ναι σ' αἷνα μέση ζητούμενα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ασπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ὄγρανά πατασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. *Θύλα καὶ οινέχεια μὲν μαγεῖον εἶδος διμητριακοῦ* . . . .

- 4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβισίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἔποχήν; *Φιλάρητον γίνονται [1-2] μέση την υγρότηταν, μεταξύ μηνών 2. Αυγούστου καὶ 3. Σεπτεμβρίου (3-4) νιαὶ ταῦτα ανατρέπουσαν τὸ φύτευμα τοῦ παρόποιου.*
- 5) Ποια ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. *τὸ δισάκινον εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Σποροστάτης, εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ γριβαίσμενος διατείνεται μὲν τοσούτης μέσης στην χειρός διανυφράγγειας διοίται εἰς δεδάφεος.* . . . .

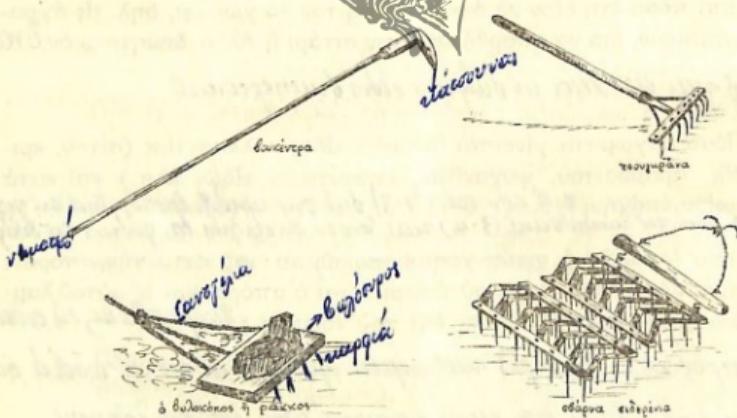
- β) Μὲ ποια γεωργικά ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλείψουσι δημόσιαν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆναι εἰς τὸ ἐν ἄκρων τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ δόλλον τρόπον; *Μὲ ἐλλείψουσι δημόσιαν ράβδον. ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆναι εἰς τὸ ἐν ἄκρων τοῦ βουκέντρου*

2) Γίνεται μετά τὸ ὅργωμα ἴσοργέδωσις τοῦ χωραφίοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Μέντη πασού ὀρχήματα σερπά γυχαδῶν μεταπεντεύεται.*

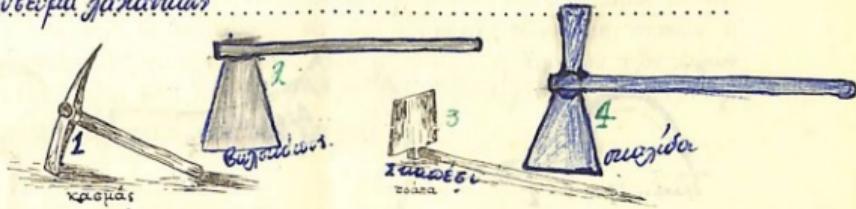
3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὅργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἀνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγράφῃ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείουν καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφίσι. (*Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων.*)

Εἰς τὸν χρόνον ἐργαρίας εἶναι τοῦ χωραφίου μεταπεντεύεται τὸ ὅργωμα της πασού μεταπεντεύεται τοῦ χωραφίου.

γ) Ἐργαλεία διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἡ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) *Πλευράς*
διά παγίμων εἰς ωργήν θέσεων. 2) Βυχριός διά παγίμων καλαβάσια
πάραι. 3) διά παγίμων αψιοελάνος. 4) διά παγίμων δενδροφύλλων καὶ
φύτευμα γαλανίτης.

- 6) Ποια πρόσωπα βιοθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ δρυγωμα
καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βιοθοί οὗτοι ώστε καὶ αἱ ἔργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν
Ψευφνεῖ μόνις σὺν ἀνεῳ βούδος. Εἴς τοι δρυγίμασι σπορᾶς μικρά-
εσσιν βούδος ἔχει καὶ μέτ' τῷ απογενεταῖς σον χωρίς ιδίᾳν θυμασίαν
- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν δύσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἢ σπορα καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἶδομις ταῦτα μηδεποτεται γηραιότερον επιτήρειν μαζεύειν.
(Ἐπειδὴ περισσαὶ (χώροι) μαστοποιοφόρων νησιωτίναι κρόνοι), εἴς τοι
ἄνετον χωρόναις σπορίσαι μαρτυρίας, γένεσις, γένεσις, μεταγένεσις. Εἴς τοι
αμερινούς φατογίας, ταῦτα μηδεποτεται μαστοποιοφόρων μαζεύειν εἰς τοῦ πεταναί
τοῦ δεύτερον πατερίδιας μαρτυρίας γενετικά μαζεύειν ποτεται ποτεται.
- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.α. *χωράφια εἴδη μια μη-*
λιέργειαν γνωστροφῆν. δεν γέίσοτανται
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς σύλλακτα ἢ πρασιές, (βραγγιές)
καὶ σλλως. *Φυτεύονται εἴς αὐλάνα μαζεύειν μαζεύειν ποτεται*

B'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a.' Έργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποιον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μέτε δρεπάνι*...

Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε: ἐπίστης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *Ἀνένευρε*
ἔχρισμα ψθεῖσα τὸ δρεπάνιον δρεπάνῳ τὸ εἴμαι γέμενον
εἰς τὸν αὐτὸν σχέδιον (τ.) ωκεὶ οὐδὲν εἴησεν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποιὰ ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσος) ἑθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Λειτουργία*
τοῦ δρεπάνου δρεπάνῳ κόσσῳ γέμενον.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἤτοι ὁμαλή ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάστε αὐτήν). *Τοῦ δρεπάνου*
δρεπανιοῦ δρεπάνῳ διμητριοῦν ἥτο δραματικόν.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του· (σχεδιάστε ἢ φωτο-
γραφήστε αὐτήν). Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἔλεγετο; *Βολεύτης*
(κεφαλαῖς) ἥτο πατεσσεναομένη διν δάλον. Ο ποιητῆς σιδερό-
δει ἔλει αδέμιαν δινοματίαν (σχέδιον 2) ωκεὶ δινομάζεται ὅτο
ηγερον δραπάνη. —

5) Ποιος κατεργάζεν αύτά, τὰ θεριστικά ἔργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Οι μηχανήριοι*.....

6) Ήτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ διερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἑκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δόσπερίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβίθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.) *Οἱ δέρματα μετεῖσας χειρας γινέσαι εἰς ταῖς σαρκασίαις γυναικῶν καὶ ταῖς γυναικοῖς.*.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποιὸν ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλῳ κοπτερὸν μέσον ὃ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. *Τοιούτοις διαδέγονται δέρματα δημητριακῶν ἀνθεκτέσσαν ἀπὸ 0,05 - 0,10 μ.ε.*.....

2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πέπλοι λέγονται). *Κραγματα.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΟΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστές δάλλα πρόσωπα (γυναικες ἢ παιδιά), τὰ δόποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτούς τὰ δράγματα (δραχμές, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυών καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οι γύναις οἱ δέρματα διαδέξαντες εἰσὶν εὖς εδάφος. τὰ μιθομασταὶ μιθοι.* - .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ δύο; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυών εύρισκονται πρὸς τὴν αὔτην κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τα δέρματα μάζα τα διαδέξονται εἰς τὸν ἐδάφον, ωραῖοί φρεσοί, 10-12, σίνεργοι ταῖς σταχυάν εὑρίσκονται διασταυρώμενα.*.....

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές. *Λέγονται ἀγκαλίες*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ὕλην τόπον καὶ ποιον; *Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἤρχοντο καὶ ἐπαγγελματίαι. Δερισταί μὲν γυναικεῖς, εἰς τὰ γύρων χωρὶς σφραγανό, γαναγιά, λογμέρι, ταγαστή, εἰς εὐθεῖα μέρη καταβαίνουσιν.*

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι: μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ὀποκοπῆν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἢ ὁποιητὴ εἰς χρῆμα τῇ εἰδός; Τὸ δὲ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνέυ φαγητοῦ; (Παραβέσσετε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

Ἄνδρες δερισταί, μεν ἡμερομίσθιον, ματ' ἀδαμαντίην. Εἴς γορ μα. Τοι διαφορούσιον. ὃσο μέσοις παροκτήσεις εἰσιν ματ' ἀδρούσιοι τὸν φαρμακόν (οὐγόμα).

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ιδία τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; 'Επίστεις κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὸς μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὸς μὴ πονῇ ἢ μέση των); *Ἄνδρες δέλλει. Άλι γυναικεῖς εἴς τὰς χεῖρας τεντούριαν γανέαν διαδεύθουσιν νόμῳ μητρίον. Εἴς την μεσην τεντούριαν διαδεύθουσιν. Αγριοερεσία.*

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Οὐδέποτε προσοχὴ δίδεται . . .*

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Χρησιμὰ φύσικα . . . (μανστράδες)*

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἴς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθια, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ είκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὃπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

εθιμιοῦ.

Δεν γίνοταν σο τις επικίνδυνοι

εθιμοί

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἐδεμάτιασμα τοῦ . . . δερεομένων σταχύων γίνεται ἀμέσως μετέπειτα δερεομένων πανταχού την δεμάτιασμα . . .*

2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ὀγκαλίες; Πῶς ἔδενοντο μὲν κοινὰ σχοινία, μὲν σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσμινον τῶν δεμάτιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἔργα λειεῖόν τι; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἔργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

*Τὸ δεμάτιασμα γίνεται ἀπὸ σὸν ίδιουσιτῶν ὄφ' οὖν εἰδῆ
μανός αρέσ ἐργασίαν ἀλλα. ψηφινει ἐργάσεται. Μίσθια
ταῦτα δύο-δύο μεταφρονεῖται ταῦτα ἐργάταις τοιούτοις ταῦται
τοῦ δεμάτισμοῦ. Εἰ δύοπτα ψηφινεῖται αὐτὸν αὐτὸν ἐν μύρον ἐπεῖνος μωρού
ἢ τοῦ σαΐδην τοῦ ἀλπικοῦ μαρύρον τοῦ δεμάτισμοῦ αἵματα εἴσοι
τοῦ στεγανοῦ. Οἱ σηματεῖς σαΐδην εἰσεῖται ἢ μία εἰσὶ ρῦν (5-6)
μαρύρον μένονται. Οἱ λόγιοι δύοπτα μέτρον μέτρον μέτρον μέτρον
τοῦ λύγιστου δεμάτισμοῦ τοῦ στεγανοῦ. Εἰσι δημάτιασμα σαΐδην
μαρύρον, μητριαῖς σηματεῖσθαι, μητρα σαΐδην (μητριδέμα)*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσμινον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκτρώνοντο εἰς ὥρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ὄγροῦ; Πόσα δεμάτια συνεκτρώνοντο ἑκατέρα καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο; *Μητρικό
εἴτε ίδεται δέοντα μέρον τοῦ δεμάτισμοῦ ἀπὸ σαΐδην μέτρον μέτρον
δέοντα, εἴτε ἐξαιρετέοντα δέοντα ίδιουσιτῶν. Η σειρα δέοντος
ταῦτα δύοπτα διατάξεω μαρύρον μέτρον ταῦτα γίνεται.*.....

ε.' Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἡρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τό φύτευμα αύτης. *Άριστος 1910 αερόμενος φυτεύοντας ψευδέργοντας δύο φορές α/Άρχειο κεφαλής ως εύνυφος ε/άρκας ονοιζεως β' νύφες.*

- 2) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) η έξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπό τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν. *Η εξαγωγή των γήλων είναι μεταφέρειν την γήλαν μέσω σκαπάνης, μέσω μηχανής, έχοντα μέση φρενά. Η γήλα είναι μερισμός σκαπάνης. Ο φρένος εξαρτύεται αριστερά από την γήλαν και τα σύμματα του απορρίφονται.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΟΗΝΩΝ

- 1) Εσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφὴ τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ στηράχ χόρτο (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ήσαν ναί, περιγράψατε πῶς έγίνετο η καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ η φύλαξις αὐτοῦ. *Αλιά στη σαρραϊδή είναι γήλαν σεν κεφαλάρια χρησιμοποιούνται σάνιρα. Η ανθοφούντη αρρεύσαρτο τα σάνια μεσοποταμού μεταξύ κεφαλής με είδη μακριάδα φρεσκωτό εἰς την μάγη λέγονται σατιρέργα.*

- 2) Πότε έθεριζετο δ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). . . . .

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας). . . . .

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποια ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν δονοματολογίαν, ώς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Αἵσσονή χόρεα, ξυράνωναι με τούτην γιαν...
καλένονται σε μεγάρο δεμβάτια. Έργα τελικά ωστό ειν...
δέ κριτικούσθησαν.....

Γ'. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....
*Ἐδ δεμάτια μετεφέροντο εἰς τὸ ἀλώνι, μέραν ἢ με...
μπλαντικά μέσα*

- .....
2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος ὃπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρόν; Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; *Ο χώρος θεωρείται αρκετός μεγάλος για την τοποθέτηση των δεμάτων σε έναν σωρό.*
3) Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἔγινετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; *Τηναντινούσι την δημητριακή χώραν στην περιοχή της ορεινής οροσειράς.*
Μετατρέπεται σε δημητριακή χώρα ορεινή στην περιοχή της οροσειράς.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οικίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *Εξω του χωριού, εις αρρεναγκα μηχανή βιορ...
σετς*

- 5) Τὸ ὄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἔὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲν ποιάν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἐδώ μιαν*

οἰκογένειαν

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ὄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; *Διαρροής τού*
ἀρχαίς Ιωνίον υπαίργειν φραντζόντον.

- 7) Εἰδη ὄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των) π.χ. χωματά-
λωνο (μὲν δάπεδον ἐκ χώματος) πετράλωνο (μὲν δάπεδον
ἐστρωμένον μὲν πιλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἡ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Χωματάλωνο μεδαλωσεῖται*

Ειν χωματος ωματιον μεταφέρειν ειν χώματος φραντζον.
διά να ωφαρετην ειρμάτημα ενοστατον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΩΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ὄλωνι ἔκαστον ἔτος πρὸ τῆς εὐαρξεως τοῦ
ὄλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, διπού ὑπάρ-
χει, μὲν πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βιῶν
καὶ ἀχύρων). *Ψειροποιην τεῦχονταν εἴλοτε θεος γένεσιν ανεβάσσον.*

- Χαρακφωντις αθεον, ματαθρέκεσαι μ' ὄφδοντον ὑδρ. κατάρχηται*
μετ' εὐηγέρσυρον ἢ τελ μεσθια. εἰν γάνην ἀποστέδι. ὥστε ειδαίσσειν εν
νη χήνη πειν. Μαρονθετες εισάρχευμει ειειδαίσσειν μετ' ειπον διη χώματος
(φραντζον) συνηθεις στα μετέμηποιοι μεσθρον τοῦτον κατε αιχράν (φραντζον)

- 9) Η ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ὄλωνιου καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ὄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Οαι ηεν διαδημητη*

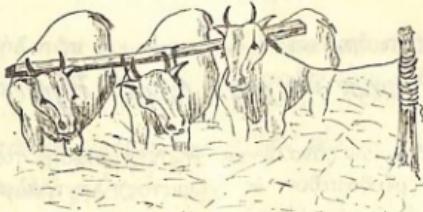
οι ιδιαίτησητ.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ὄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ὄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ὄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.
Οἱ ερέωις οὐδὲς δεῖ χρυσούσθαι.

.....

.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχρυποτίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὃντος διπλού μέτρου (καλούμενος σταγεῖός στρωμάτου, δουκανή, βουκάνη, κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὅποιον ἔχεται ταὶ σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρῳ σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἀκρον τῶν τὰ ζῷα, ὡστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἀλώνιμα ὥρις διχρυπούσιον εἰν σταχύν δια μαστακήσεις γίνεται δεῖ γίνεται.

.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἴς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδέμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

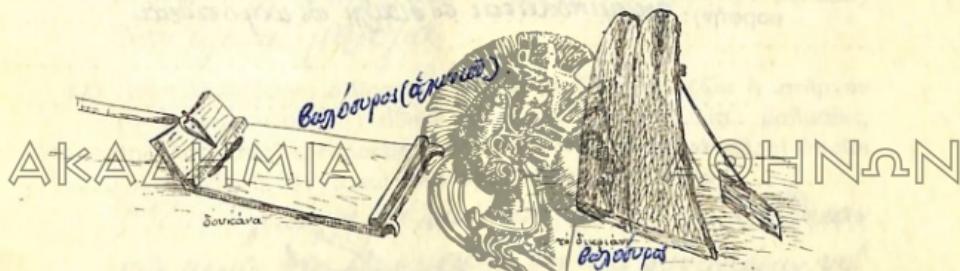
τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *τ.*

.....

.....

.....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔξευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποίᾳ δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲν ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυρμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ταύτα ἐτούτων μας εστὶς ἀλωνιστικὸν μηχάνημα (βερέσυρος). Κατασκευάζεται εἰς τρίχρωμα καὶ εἶναι από μεταλλίνων μεταλλικούς αποστροφούς. Είχε μεταλλικά περιττά τελέα στοιχεία, που διατίθενται στον αθλητή για την προστασία της στον αθλητή. Η προστασία της στον αθλητή είναι σημαντική για την ασφάλεια του αθλητή.*

- δ) Άπο ποίαν ώραν τῆς ήμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην; *Ἄρωσθι ψαριών αὐτὸν φέρεις η ἀνθρώπος τῷ σφρυγμοῖς (9-10) φύει, παραδοσιαὶ τοιαὶ παραδοσιαὶ στρεβλῶσα μηρύμα*

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργα αλεῖα εἰναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἑπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὁδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *χρυματεύεται σε διχάλι αἱ μαρτινέται*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἔρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἄκοπους στάχυς; *Nal*

- 14) Ἡτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευή της; (Σχεδιάσσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). *Nal, οὐ μάγεται θουνέρι μητων ουντόδως 1 μ.ε. σχήμα 1.*

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἔργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ὀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο, καθ' ἡμέραν

τοιούτα συμφέματα. Δουζα γεγέται ἡ χρονική σύγριψη στρώματος σταχύων. Ο πρώτος στρώματος δέσασεται ἀνά στρώματα τοῦ σιταρίου, τοῦ κύπελλου, τοῦ σιταρίου τοῦ μηλιάς τοῦ μηλιάς (ταῦτα διαφορετικά), αφού μεταβολή είναι αμερικανικής (4-5).

*φύτευση
(διὰ τὰ σύτα)*

1

*φύτευση
(διὰ τὰ σύτα)*

-2-
παρακούσιον

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)
Ονομάζονται μάλαμα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν: ὁ Ἰδιος ὁ γεωργός μὲν ἴδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αίτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσαπτάνδες, ικαλούμενοι ἀλωναράτοι καὶ ἀγωγιάτες), φί διποτοῖσι εἶχον βάσια τὴν ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν

*Ο ίδιος ὁ γεωργός μὲν ἴδια σοργά μετεπέδειν
τοῦ μεττοῦ σπῆσιν σύμμετελες τοῦ ταῦτα συναμένειν νοί
νοτικετοῦν τὴν ἔργασίαν αὐτονόμων*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῶα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἔργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ἔύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Δεόντων προσκοντάλλοι μέσα χωρισμοῦ συνεπερνοῦ θεός εοί

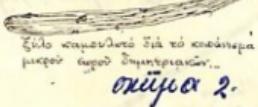
*στάχυς. δημητριαῖς, Διά μητρά μοσσόντας γυναιδίν
διερπάντα μεταξύρρειον ὑπάρχειν. τούτοισιν είρηται τὸ πατέματα τούτον*

- 19) Ο κόπανος οὗτος πώς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ἔύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιὸν τὸ σχῆμά του; ...
*Επέζειο
κόπανος μαίαντεσσεμένητο. ἀνδρός ζύγον. θεραπείας (αρένας)
τεμένος εοῦ μονάνον σκύπατος (1) περίσσον 0,50 μετ. εοῦ μαμον-
γιατοῦ αύλματος (2) 1,50 μετ. τοῦ στάχυος τοῦ μεττοῦ στεπ. 1 = 0,10 μετ.
τοῦ διερπού σκύπη 2 αύλμανόντον αύλαντον μένουν ἀνδρός εοῦ δέον
τη λαβὴν αρέσ τοῦ δύπον (0,05 μ.γ.).*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται), χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.) *αὐτὸν σερικών ταῦν διημέρια
αὖτις δὲν ἔχενεο μαραντούρα. αὐτὸς μηδεπάτηται
δύσφειαν παντούραν εἶλεντο, εἰς τὸν αἴλιντον ταῦν τὸν εἰδ
την, Μέ τοι κατεύματα ταῦν γάριν (αἰγυστίδι) μέρον εἰς
τοῦ αἴλιντον.* —

οὐκεῖ 1

οὐκεῖ 2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

"Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; 'Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπί' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *γιατον μεριν οινογενειας, το εργον δεν αφει
αρμιλανον αλλα μερινονα, δεν εξεν ιδιαιτερον θυμα*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχνες διὰ τὸ κοπάνισμα. 'Εγίνετο τοῦτο ἀπ' εύθειας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι, στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτό-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτουντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *αὐτοῖς δεῖται τοῦτον*
επεξεργάζεσθαι οὐτούς τούς στάχυας. Ηριδιός στριβεῖν δεῖ ὅπου ἔρεται
διότι η πλευρή τοῦ μηροῦ αὐτοῦ περιττεῖται εἰς τὸν χωροφορεῖν τοῦ
καρποῦ καὶ τὴν ἀχυροποίησιν. Εὖν στριβεῖν Μέτελλον ἐργάζεται
πορειών τοῦ αὐτοῦ περιττεῖται εἰς τὸν χωροφορεῖν τοῦ καρποῦ.

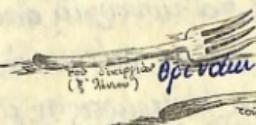
- 22) Κατὰ τὸ ἄλωνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Έάν ναί, πτοῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικά δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *Nai. Μαντωνίδης (Πενσικα
δίστιχα). Αὐτὸς εἶπεν γάρ τινος ἐργάτης ήταν οὐδὲν οὐδὲν γεινόντες
παντας, τάκηρα μιαντεις, οὐδὲ μονύματα, τοις γένεσιν μέριον οὐδὲν νόρον
τοις αὐτοῖς εγνώμενοι, οὐδὲν τοις ταῦταις ταῦταις εγνώμενοι, οὐδὲν τοις
παντας οὐδὲν τοις ταῦταις.*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἄλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.), (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *τοῦ 1960. Την ειρημηθείσην,*
ΑΙΓΑΙΟΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ..... **ΑΘΗΝΩΝ**

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αιτωλίᾳ : λειώμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μάλι ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται
τὸ λειώμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην :
θρινάκι, εἰς Αιτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικιάνι, ἀλλαχοῦ; δικιργιάνι),
καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Μαλαγμένα, μετ' αὐτῷ θρινάκια (έργαλα τοῦ
λίχνισμας μαλαγμούμενά μετ' αὐδιά δύναται).*

*τοῦ δικιργιάνι (ξέλινον)
Νατσετή*

τοῦ δικιργιάνι (ξέλινον) θρινάκι

τοῦ δικιργιάνι (ξέλινον) μαλαγμένη θρινάκι

Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποιὸν σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ο αὐγαντόφενος σωρὸς ἔχει στῆμα διεύρυνες παλιγχέσαι ταχὺ πρὸς ὅρκιον.*
εἴδηντα παρράνεις εἰς εὔπομπον! εὐδρινάμι παύνεις εὐθυμεῖς πεντεποτέ στομαροῦ παλινορθόντις φέγγει τῇ φράσῃ τοῦ ὀνοματοῦ θεοῦ). Γίνεται τοῦτο διό νολ σημειώθη μὲν παλὸν ἡ δρόσια ταῖς τοῖς.....

- 2) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *Τέ έργαλεῖν τερψικρινικαῖς πατεῖς λέγεται δρινάμι, αἱ στῆμαὶ τοῦ παρσειδεῖσαι παρεπεριῶ*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποιὸς λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ἀνδρας, γυναικας εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Ἄνδρας παλὶ γυναικα. .....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ . (εἰς τίνας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῆτος κλπ ;
Εἰς χονδρά εγκέμια εἰς σταχύν λέγονται ποντίκια. Ο παριός διδο τῷ ποντέρᾳ πανεπικάρια πανεπικάριεται μὲν εὐημέρα μὲν εἰδικὸς πεντος βυθοῦ. Δεύτερον ἀπόλυτα μιοντούσιν τῷ γύρῳ γίνεται εἰς περιέργειαν μηδογρούμενος τοῦ παραστοῦ παλὶ τῷ εργαλεῖν εἰδηστον τῷ ἔργῳ παντερέται παραγόμενο
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; ('Εν

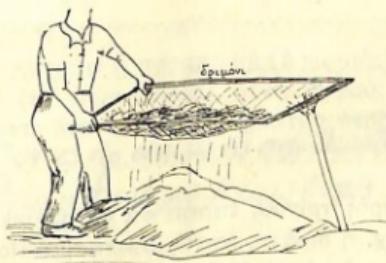
Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα): διὰ ποῖα δημητριακὰ συντίζεται τοῦτο **Χαεδ τὸ ἀνωσφρό φέρνειν η γεῦστις τοῦτο**
γάμιν χήνεσαι μὲν τὸ γῆνα φέρνοντί δι οὐν αὐτοφέρονται.
ἢ μελισσα! τὸ μοῖσσον ἀλανιούμα μὲν εἰς ἔργα λεῦτον βαρύνετος.
Οὐ νομάζεται θέτεσθαι λυρία καὶ μαρδούνεμοι μανιώγια εἰς αὐτὸν σμερόν καὶ εἰς αὐτὸν μαραντα:

- 6) 'Αφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πτῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείγοντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.); **ἵνεσαι μὲν τὴν ἔργασιν εργαμένην. Οὐ παρεῖδ μὲν δέ τοι μητέρας μαρμοτῶν**
αὐτὸς ἐναντίος ποτίνον μὲν εἰδίκας διδὺς διοί τοι αὐτοφέρειν τον
οὐν εἶναι ἐν ταμαρύτῳ. Εἴ τοι μητέρας μὲν δέρει τελείων γῆρα.
ὅ δὲ οὐς εἰριότερος τοι μηδέποτε τένεις αὐτός.
 Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπόμακρυνθεμένων τῶν ξένων αὐτῶν ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲν ὅπάς διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ὄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ύλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *αἱ μίκης εἰς διηγέρειαν ἀποχωρίζονται, μέσος στάχυος διάλικνηματος (ἀνέμοια), μέσος εὐδήρου μὲν τὸ βέρυλλον οὐαὶ τὸ λινίδιον οὐαὶ μέσος τοῦ σινηνίου οὐαὶ ἔργον οὐαὶ μὲν τὸ λινίδιον μὲν γενύδη* ..

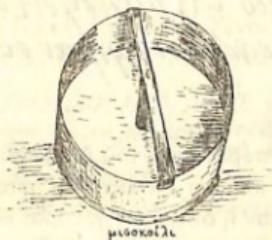
- 7) "Οταν ἑτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δε καὶ προσκύνησις, καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ: *Ναι, μὲν τῷ αργαλητῷ (φτυάρι) .. καρπάσσει, αρύβον, αγγέρεια μαζίν αρύτ τὴν βάσην εἰς αὐτὸς οὐαὶ μὲν τὴν τῷ αργαλητῷ μωρὸν εκεκοκθῆνται μωροὶ εἰς αὐτὸν τρέπον οικιασθέται οἰκορτοὶ οὐαὶ διαγρύνεται εἰς τὴν ψορυφῆρη γενάρι οὐαὶ ἀσπαλούσθεντι αργαλητῷ ταῖς οὐαὶ ἀσπασμοῖς, νιῳδὲ τοῦ γεωργοῦ οὐαὶ ταῦ μεττὸν τῷ οἰνοχεῖας τοῦ* ..

- 8) "Αλλα ματαφερθῆ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Οὐδέτεν* ..

- γ'.1) Ποίαι ὄφειλαί πρὸς τρίτους ἔπειτε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς δύκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).

Η θεία οὐδεὶς γένεσιν οὐδὲ οὐδέ τινα μένεινται οὐδὲν τούτοις μεταβολαῖς (σταθύρα) οὐδὲν μεταβολήν.

μισσοκόλλη

κούτλος

2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀκανθιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΣ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) *θ*.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ὁ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποια δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς, εἰς ἔκαστην περιγραφήν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *Ἐν τοῖς προσώποις εἴς την ἀποδούσιαν μέτρα σε τοιχία
πιεστεία γιανδέρια εἴναι μερικά ή μετατρέπεται σε τοιχία (εαυτούρι).*

4) Τὸ ἀχυρὸν ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἢ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; *Εἰς αὐτὸν οὐχί πάντα ἐνεάς εστι καρπός...*

- 5) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή διαλογή τοῦ σπόρου. Κατά τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἡ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

Καὶ τὸν διάφυταν εσθιόμενον εῖναι μαρτυρούσιν αὐτόν γανωριτά, μαζί τοι μαρισσὸν τὸν αἴρηναν σώρεται.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ή διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ δόποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον η ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

Οὐαὶ

Πῶς λέγεται ή πλεκτή αὐτῇ ; Ποιὸν τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται, πρὸς πρῶν σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίτες, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

Μενον. εἰς γάραν φονιάρα τηλαμιορτὴ (ιδαμιο τὸν Ιούδα). μαζὶ ερεθισμένης τῷ οἰωνοτεύκοντι μερὶς μαραμεγένθινον τῷ θεωτοστατικῷ μερὶς μαραμεγένθινον μηροῦ μέση την αὔρην τοῦ ποιει εἰς ταῖς γένεσις τοῦ Ιούδα.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; μήνια γάραν φονιάρα (αρδηρὸν θεωτοστατικόν) θηριονομεῖται. εἰς τοῦ θεωτοστατικοῦ τῷ θεωτοστατικῷ μαζὶ εντὸς ὁ ἱερεὺς γέραζει τοῦ τελετοῦ θεωτοστατικοῦ εἰς τὸ ιεροσάργιον τῷ θεωτοστατικῷ μηροῦ.

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.) *Φωτιά*

τῇ Ιαμαρτῇ εἴ τῷ ἐμμηνον καὶ πείμαν τῷ θύμῳ εἴ τῷ αὐτῷ / τοῦ σεισιού

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ἥλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; *Κηρύς*
τὰ ωαδιά, ἥλικιωμένοι, καὶ τοιοί θέντος.

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποιον μέρους ; *Κατὰ τῷ διαφένειν τῷ μεράρτῳ*
τερασσανοῦ πάθει βούδην τοῦ ωαδιοῦ τοῦ Μ. Παρασκευοῦ
τῷ, ὃν τῷ αριγορῷ τοῦ Κατερίνηος εἰς μετονοματοράτην γνώμην
διάφενε. Τα αγέστενα εἰς μέρα γαίεσσι διος εἰς αὐθής εἰς οὐσιῶν πατέσσει
τοῦ γράμματος. -

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τοῦ ωαδιοῦ τοῦ βράδια τῷ μεράρτῳ τεταρτονοῦτῷ σμαδιανῷ πατέσσειν καὶ
μὲν σκιοτρινούς εγένεν θάμνους ἀντὶ τοῦ θυμού τοῦ δεμαντιούν καὶ τοῦ μετα-
ρέοντος εἰς φροντίζουν τῷ ἐπιπρώτος μόνα ειν τὸ μέγιστον. Τοῦ Μ. Παρασκευοῦ
τοῦ μεταρτοῦ ωαδιοῦ μὲν τοῦ αἵρωτον μεταρέπεται τοῦ αἵρωτον μεταρέπεται
τῷ μὲν διαρίζεται τοῦ μεταρτοῦ τοῦ αἵρωτον.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπου διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἔδοκια, ἀσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα *γαλλικού τοῦ κριτικοῦ Λινιόν, ἀνγλονοδοτοῦ*
μρότον καὶ θόρντος.

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Οχι.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.) ....
ἔργοντα δυνάμεων (θέατρος) εἰς τὴν ωραῖν τὸν διονυσιακόν εἰς δέ την ωραῖν τὸν εὐρύταν τοῦ πεισμοῦ σύνδει μαζεύει.
- .....
- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) δμοιώματα· π.χ. κατά τὸ Πάσχα δμοιώματα τοῦ Ιούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) *Nat. τοῦ ὄργανα μαζανεύειν, γειτωνά μεθανάτην σε διοσιά γεγονότην γειτονά τούς θάυρον τούς οιεῖστον τελεοδεσον εἰς τὴν περιγράφη τοῦ πεισμοῦ τοῦ Ζήνην. Καὶ τὸν ιρακινόν μαζεύειν τοῦ τε ἀμονίτην συνατθεμονίαν τούς ιεροὺς ταῖς μετατοπίσεις (τοῦ τε τελεοδεσον τοῦ πεισμοῦ τοῦ Ζήνην).*
- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας
- .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

